

Provinciehuis Abdij 6 Middelburg Postadres: postbus 6001 4330 LA Middelburg
telefoon (0118) 63 10 11 fax (0118) 63 18 02 fax piket (0118) 63 18 01

bericht op brief van:

uw kenmerk:

ons kenmerk: Kab 0601468

afdeling: Kabinet, Juridische zaken en
Bestuursondersteuning

bijlage(n): 1

behandeld door: Drs. C.A. Nieuwenhuyzen

doorkiesnummer: (0118) 63 1670

onderwerp: Aanbieding bestuurlijke rapportage
Rampenbestrijding Zeeland

J. BFO

De minister van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

verzonden: - 3 OKT. 2006

Middelburg, 3 oktober 2006

Mijnheer de minister,

Per circulaire van 17 juni 2005 (kenmerk EB2005/55757) verzoekt u om op 1 oktober 2006 te rapporteren in de vorm van een eerste volledige en formele bestuurlijke rapportage over de uitvoering van het beheersplan rampenbestrijding. Voor de toetsing geldt als peildatum 1 juli. Bij deze stel ik u op de hoogte van mijn bevindingen en bied ik u de eerste bestuurlijke rapportage rampenbestrijding van de provincie Zeeland aan.

Op basis van ambtelijk overleg en correspondentie, aangevuld met waarnemingen uit contacten met de veiligheidsregio, gemeenten, waterschappen en Rijkswaterstaat, is deze eerste bestuurlijke rapportage opgesteld.

Bevindingen

Op basis van de beschikbare informatie is mij gebleken dat in de regio Zeeland niet alle beleidsvoornemens uit het Regionaal Beheersplan Rampenbestrijding (RBR) gerealiseerd zijn. Reeds bij de toets van het Regionaal Beheersplan Rampenbestrijding door het college van Gedeputeerde Staten van Zeeland, in het najaar van 2005, is aangegeven dat het ambitieniveau van de regio niet goed is weggeschreven, dat het financiële gedeelte niet volledig is, dat er grote twijfels zijn over de organisatie achter het Regionaal Beheersplan Rampenbestrijding en dat het hele plan onvoldoende uitgewerkt is. Desalniettemin is het beheersplan goedgekeurd omdat uit het beheersplan de doelstelling spreekt de voorbereiding op de rampenbestrijding naar een hoger niveau te tillen. Uitsluitend vanuit de visie dat het regionaal beheersplan niet gezien moet worden als een statisch, maar als een dynamisch plan, is het plan goedgekeurd. Om hieraan concreet uitwerking te geven is in overleg met de regio een stappenplan voor uitvoering opgesteld. Alleen onder uitdrukkelijke voorwaarde van uitvoering van het stappenplan is het Regionaal Beheersplan Rampenbestrijding goedgekeurd door het college van Gedeputeerde Staten van Zeeland.

Reeds op 17 mei 2006 heb ik een brief ontvangen van het bestuur van de Regionale Brandweer Zeeland waarin het bestuur constateert dat alle inspanning van de regio 'de komende tijd' gefocust moet zijn op de realisatie van de organisatie van de Veiligheidsregio Zeeland. De verwachting was dat voor 1 juli 2006 de 9 basisniveaus, genoemd in de brief van de minister, of waren afgerond of dat de realisatie hiervan in een deelproject zou zijn geborgd. Inmiddels heeft op 28 juni 2006 de eerste vergadering van het algemeen bestuur van de veiligheidsregio i.o. plaatsgehad. Tijdens deze vergadering is de stand van zaken ten aanzien van de basisniveaus tegen het licht gehouden. Het merendeel van de basisniveaus is gehaald. De verdere uitvoering en implementatie van de basisniveaus is geborgd in deelprojecten. Uitsluitend de regionale adviesrol inzake gemeentelijke pro-actie en preventie, financieringssystematiek en een multidisciplinair oefenplan GHOR zijn niet

gehaald voor 1 juli 2006. Aan deze basisniveaus wordt echter voortvarend gewerkt. Naast de vorming van de veiligheidsregio is in de periode tot 1 juli 2006 grote inspanning gevraagd van de GHOR in het kader van de voorbereiding op een griepdemonie. Voor andere prioriteiten was in deze periode geen ruimte.

In zijn algemeenheid kan -achteraf gezien - worden vastgesteld dat ten tijde van de opstelling van het RBR er in de regio een (te) optimistische kijk, te hoge ambitie en een te krappe tijdsperiode verbonden aan de uitwerking van de beleidsvoornemens aanwezig was. Er wordt overigens wel vastgehouden aan de uitvoering van de ambities.

Zoals reeds aangegeven zijn de belangrijkste beleidsvoornemens samengebracht in een 'stappenplan voor uitvoering' om de oplevering van de producten veilig te stellen. Inmiddels zijn de op te leveren resultaten en de benodigde tijdsperiode, door de geschetste ontwikkeling van de veiligheidsregio Zeeland en de voorbereiding griepdemonie, waar nodig realistisch bijgesteld.

Om de bestuurlijk vastgestelde beleidskeuzes waar te maken, wordt voorzien dat de volledige planperiode 2005-2009 gebruikt zal worden.

Doordat er geregeld correspondentie en overleg op ambtelijk niveau plaatsvindt tussen provincie en regio is door de regio niet afzonderlijk gerapporteerd richting de provincie.

Op korte termijn hoop ik met de voorzitter van het veiligheidsbestuur te overleggen over de voortgang van de beleidsvoornemens en de uitvoering van het stappenplan. Het eerder gestelde ambitieniveau blijft hierbij gehandhaafd.

Het verschil tussen hulpvraag en hulpaanbod in de regio baart mij zorgen. De regio kiest voor een minimaal niveau aan voorbereiding terwijl de risico's groot zijn. Gedeputeerde Staten heeft bij de toets van het beheersplan ook aangegeven het ambitieniveau te laag te vinden, maar voorlopig te accepteren. Het bestuur van de veiligheidsregio onderkent dit probleem, maar geeft aan voorlopig grote moeite te hebben het minimale niveau aan voorbereiding te bereiken. Deze kloof lijkt onoverbrugbaar. Om deze kloof volledig te dichten zijn grote investeringen noodzakelijk. Dit geldt bij uitstek voor de regio Zeeland waar, gegeven het spanningsveld tussen enerzijds het relatief lage inwonertal en anderzijds de omvangrijke risico's, de hulpverleningsdiensten geen proportionele ondersteuning van het rijk ontvangen.

Het stemt mij positief dat de regio meer dan voorheen, blijkt heeft van een intensieve samenwerking op verschillende terreinen met verschillende partners. De meerwaarde van samenwerking is evident. Ook om de hierboven genoemde kloof te verkleinen.

De laatste twee jaar is er veel geïnvesteerd in planvorming en het toezicht hierop. Het daadwerkelijk oefenen, vooral op gemeentelijk niveau (de gemeentelijke processen) behoeft extra inspanning. Ook de provincie levert hieraan een bijdrage. Zo is voor de jaren 2006, 2007 en 2008 een provinciale subsidie beschikbaar gesteld voor het opstellen, implementeren en beoefenen van rampbestrijdingsplannen voor BRZO-bedrijven in de periode 2006 - 2008. Inmiddels is de eerste stap, het indienen van de nog resterende rampbestrijdingsplannen voor BRZO-bedrijven in Zeeland, gezet.

Conclusie

Artikel 10, eerste lid van de Wet rampen en zware ongevallen bepaalt, dat indien de Commissaris van de Koningin van oordeel is dat met de uitvoering van de in het beleidsplan neergelegde beleidsmaatregelen met betrekking tot de prestaties en het opleidings- en oefenprogramma onvoldoende voortgang wordt geboekt, hij het bestuur van de regionale brandweer een aanwijzing kan geven ter bevordering van de uitvoering daarvan.

Hoewel de stand van zaken in de regio mij zorgen baart, vind ik een aanwijzing op dit moment nog een te zwaar middel. Ik wil eerst in gesprek met de voorzitter van het veiligheidsbestuur van de regio Zeeland. Daarbij komt de vraag of en hoe een aanwijzing daadwerkelijk tot gevolg heeft dat de geschetste tekortkomingen opgelost kunnen worden. Immers, zoals gesteld, ontbreekt het de veiligheidsregio nog aan voldoende financiële, personele en materiële middelen. Ook ben ik in afwachting van de resultaten van de doorlichting van de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid.

De afgelopen periode heb ik, samen met het college van Gedeputeerde Staten, er juist voor gekozen de regio waar mogelijk te ondersteunen om in gezamenlijkheid, rekening houdend met specifieke bevoegdheden, taken en verplichtingen, de voorbereiding op de rampbestrijding in Zeeland naar een hoger niveau te tillen. Dit komt nadrukkelijk naar voren in het grote aantal beleidsmatige projecten welke de provincie trekt of ondersteunt.

De stand van zaken in de regio geeft mij aanleiding waar mogelijk te stimuleren, de samenwerking te intensiveren en afstemming te verbeteren teneinde te komen tot een verbetering van de prestaties en uiteindelijk tot een veiliger Zeeland.

Hoogachtend,

De Commissaris van de Koningin in Zeeland,

A large, complex handwritten signature in black ink, consisting of multiple overlapping loops and lines, partially obscuring the text to its right.

, wvd.

Bestuurlijke rapportage rampenbestrijding 2006

Provincie Zeeland

04102006

Inhoudsopgave

<i>Onderwerp</i>	<i>Pagina</i>
1. Beschouwing Commissaris van de Koningin	3
2. Inleiding	6
3. Geschiedenis bestuurlijke rapportage	7
Deel A: Veiligheidsregio Zeeland	
1. Missie en visie	8
2. Profiel	8
3. Zorgniveau	10
4. Pro-actie en preventie	11
5. Preparatie	11
6. Repressie	12
7. Nazorg	13
8. Kwaliteitsborging	13
9. Communicatie	13
10. Financiën	14
Deel B: Beheerders waterstaatswerken	15
Deel C: Provincie Zeeland	
1. Toezicht planvorming	16
2. Provinciale voorbereiding	18
3. Overige informatie	22

1. Beschouwing Commissaris van de Koningin

In de voorliggende bestuurlijke rapportage wordt een totaalbeeld geschetst van de voorbereiding op en de organisatie van de rampenbestrijding in de provincie Zeeland. De rapportage geeft weer wat in de afgelopen periode (1 juli 2005 - 1 juli 2006) aan inspanningen/ontwikkelingen hebben plaatsgevonden.

Op basis van de beschikbare informatie is mij gebleken dat in de regio Zeeland niet alle beleidsvoornemens uit het Regionaal Beheersplan Rampenbestrijding (RBR) gerealiseerd zijn. Reeds bij de toets van het Regionaal Beheersplan Rampenbestrijding door het college van Gedeputeerde Staten van Zeeland, in het najaar van 2005, is aangegeven dat het ambitieniveau van de regio niet goed is weggeschreven, dat het financiële gedeelte niet volledig is, dat er grote twijfels zijn over de organisatie achter het Regionaal Beheersplan Rampenbestrijding en dat het hele plan onvoldoende uitgewerkt is. Desalniettemin is het beheersplan goedgekeurd omdat uit het beheersplan de doelstelling spreekt de voorbereiding op de rampenbestrijding naar een hoger niveau te tillen. Uitsluitend vanuit de visie dat het regionaal beheersplan niet gezien moet worden als een statisch, maar als een dynamisch plan, is het plan goedgekeurd. Om hiaraan concreet uitwerking te geven is in overleg met de regio een stappenplan voor uitvoering opgesteld. Alleen onder uitdrukkelijke voorwaarde van uitvoering van het stappenplan is het Regionaal Beheersplan Rampenbestrijding goedgekeurd door het college van Gedeputeerde Staten van Zeeland.

Reeds op 17 mei 2006 heb ik een brief ontvangen van het bestuur van de Regionale Brandweer Zeeland waarin het bestuur constateert dat alle effort van de regio de 'komende tijd' gefocust moet zijn op de realisatie van de organisatie van de Veiligheidsregio Zeeland. De verwachting was dat voor 1 juli 2006 de 9 basisniveaus, genoemd in de brief van de minister, of waren afgerond of dat de realisatie hiervan in een deelproject zou zijn geborgd. Inmiddels heeft op 28 juni 2006 de eerste vergadering van het algemeen bestuur van de veiligheidsregio i.o. plaatsgehad. Tijdens deze vergadering is de stand van zaken ten aanzien van de basisniveaus tegen het licht gehouden. Het merendeel van de basisniveaus is gehaald. De verdere uitvoering en implementatie van de basisniveaus is geborgd in deelprojecten. Uitsluitend de regionale adviesrol inzake gemeentelijke pro-actie en preventie, financieringssystematiek en een multidisciplinair oefenplan GHOR zijn niet gehaald voor 1 juli 2006. Aan deze basisniveaus wordt echter voortvarend gewerkt. Naast de vorming van de veiligheidsregio is in de periode tot 1 juli 2006 grote inspanning gevraagd van de GHOR in het kader van de voorbereiding op een griepvloed. Voor andere prioriteiten was in deze periode geen ruimte.

In zijn algemeenheid kan -achteraf gezien - worden vastgesteld dat ten tijde van de opstelling van het RBR er in de regio een (te) optimistische kijk, te hoge ambitie en een te krappe tijdspanne verbonden aan de uitwerking van de beleidsvoornemens aanwezig was. Er wordt overigens wel vastgehouden aan de uitvoering van de ambities.

Zoals reeds aangegeven zijn de belangrijkste beleidsvoornemens samengebracht in een 'stappenplan voor uitvoering' om de oplevering van de producten veilig te stellen. Inmiddels zijn de op te leveren resultaten en de benodigde tijdspanne, door de

geschetste ontwikkeling van de veiligheidsregio Zeeland en de voorbereiding griep-pandemie, waar nodig realistisch bijgesteld.

Om de bestuurlijk vastgestelde beleidskeuzes waar te maken, wordt voorzien dat de volledige planperiode 2005-2009 gebruikt zal worden.

Doordat er geregeld correspondentie en overleg op ambtelijk niveau plaats vindt tussen provincie en regio is door de regio niet afzonderlijk gerapporteerd richting de provincie.

Op korte termijn hoop ik met de voorzitter van het veiligheidsbestuur te overleggen over de voortgang van de beleidsvoornemens en de uitvoering van het stappenplan. Het eerder gestelde ambitieniveau blijft hierbij gehandhaafd.

Het verschil tussen hulpvraag en hulpaanbod in de regio baart mij zorgen. De regio kiest voor een minimaal niveau aan voorbereiding terwijl de risico's groot zijn. Gedeputeerde Staten heeft bij de toets van het beheersplan ook aangegeven het ambitieniveau te laag te vinden, maar voorlopig te accepteren. Het bestuur van de veiligheidsregio onderkend dit probleem, maar geeft aan voorlopig grote moeite te hebben het minimale niveau aan voorbereiding te bereiken. Deze kloof lijkt onoverbrugbaar. Om deze kloof volledig te dichten zijn grote investeringen noodzakelijk. Dit geldt bij uitstek voor de regio Zeeland waar, gegeven het spanningsveld tussen enerzijds het relatief lage inwonertal en anderzijds de omvangrijke risico's, de hulpverleningsdiensten geen proportionele ondersteuning van het rijk ontvangen.

Het stemt mij positief dat de regio meer dan voorheen, blijk geeft van een intensieve samenwerking op verschillende terreinen met verschillende partners. De meerwaarde van samenwerking is evident. Ook om de hierboven genoemde kloof te verkleinen.

De laatste twee jaar is er veel geïnvesteerd in planvorming en het toezicht hierop. Het daadwerkelijk oefenen, vooral op gemeentelijk niveau (de gemeentelijke processen) behoeft extra inspanning. Ook de provincie levert hieraan een bijdrage. Zo is voor de jaren 2006, 2007 en 2008 een provinciale subsidie beschikbaar gesteld voor het opstellen, implementeren en beoefenen van rampbestrijdingsplannen voor BRZO bedrijven in de periode 2006 – 2008. Inmiddels is de eerste stap, het indienen van de nog resterende rampbestrijdingsplannen voor BRZO bedrijven in Zeeland, gezet.

Artikel 10, eerste lid van de Wet rampen en zware ongevallen bepaalt, dat indien de Commissaris van de Koningin van oordeel is dat met de uitvoering van de in het beheersplan neergelegde beleidsmaatregelen niet betrekking tot de prestaties en het opleidings- en oefenprogramma onvoldoende voortgang wordt geboekt, hij het bestuur van de regionale brandweer een aanwijzing kan geven ter bevordering van de uitvoering daarvan.

Hoewel de stand van zaken in de regio mij zorgen baart, vind ik een aanwijzing op dit moment nog een te zwaar middel. Ik wil eerst in gesprek met de voorzitter van het veiligheidsbestuur van de regio Zeeland. Daarbij komt de vraag of en hoe een

aanwijzing daadwerkelijk tot gevolg heeft dat de geschetste tekortkomingen opgelost kunnen worden. Immers, zoals gesteld, ontbreekt het de veiligheidsregio nog aan voldoende financiële, personele en materiële middelen. Ook ben ik in afwachting van de resultaten van de doorlichting van de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid.

De afgelopen periode heb ik, samen met het college van Gedeputeerde Staten, er juist voor gekozen de regio waar mogelijk te ondersteunen om in gezamenlijkheid, rekening houdend met specifieke bevoegdheden, taken en verplichtingen, de voorbereiding op de rampenbestrijding in Zeeland naar een hoger niveau te tillen. Dit komt nadrukkelijk naar voren in het grote aantal beleidsmatige projecten welke de provincie trekt of ondersteunt.

De stand van zaken in de regio geeft mij aanleiding waar mogelijk te stimuleren, de samenwerking te intensiveren en afstemming te verbeteren teneinde te komen tot een verbetering van de prestaties en uiteindelijk tot een veiliger Zeeland.

2. Inleiding

Deze bestuurlijke rapportage geeft een totaalbeeld van de voorbereiding op en de organisatie van de rampenbestrijding in de provincie Zeeland conform het bepaalde in artikel 10e van de Wet rampen en zware ongevallen (Wrzo). De jaarlijkse verslagperiode begint op 1 juli van elk jaar en eindigt op 30 juni van het daaropvolgende jaar. Deze rapportage betreft de periode van 1 juli 2005 tot en met 30 juni 2006.

Het doel van de bestuurlijke rapportage is: het periodiek bieden van een actueel en integraal inzicht in de voorbereiding op de rampenbestrijding en de bijdrage van de diverse organisaties daaraan. Aan de hand van deze rapportage wordt inzichtelijk of de diverse rampenbestrijdingsorganisaties adequaat zijn toegerust op de aanwezige risico's, het beleid aanpassing behoeft en/of de rampenbestrijdingsorganisatie beter kan worden aangestuurd. Daarnaast dient dit instrument om politieke en bestuurlijke verantwoording met betrekking tot de realisatie van de regionale beleidsambities af te leggen.

De bestuurlijke rapportage is een drietrapsraket. Van de regio aan de provincie, van de provincie aan de minister van BZK en van de minister aan de Tweede Kamer. De bestuurlijke rapportage van de regio aan de provincie (en deelnemende gemeenten) beschrijft de voortgang in de uitvoering van het regionale beheersplan, dat wil zeggen, de mate waarin regionale beleidsambities zijn gerealiseerd. Daarnaast wordt aandacht besteed aan de risicovolle objecten en activiteiten in de regio en de eventuele incidenten en de bestrijding daarvan.

Het bestuur van de veiligheidsregio rapporteert op grond van artikel 10d Wrzo, jaarlijks over de stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van de beleidsmaatregelen en zendt deze aan de commissaris van de Koningin en ter kennisneming aan Gedeputeerde Staten.

3. Geschiedenis bestuurlijke rapportage

In de Beleidsnota rampenbestrijding 2000-2004 werd voor het eerst de ontwikkeling van een periodieke, integrale en alle relevante disciplines betreffende rapportage over de voorbereiding op de rampenbestrijding aangekondigd: de bestuurlijke rapportage rampenbestrijding. Het maatschappelijk debat naar aanleiding van de vuurwerkrampe in Enschede en de cafébrand in Volendam hebben het belang van een dergelijke rapportage nog eens benadrukt. In de kabinetsstandpunten over de onderzoeken naar deze rampen trekt het kabinet de les dat het veiligheidsbeleid transparant moet zijn. De bestuurlijke rapportage is een hulpmiddel hierbij.

Het doel van de bestuurlijke rapportage is:

1. Het verkrijgen van periodiek actueel inzicht in de voorbereiding op de rampenbestrijding en de bijdrage van de diverse organisaties daaraan,
2. Bepalen of de diverse rampenbestrijdingsorganisaties adequaat zijn toegerust op de aanwezige risico's,
3. Verbetering van het geformuleerde beleid en van de aansturing van de rampenbestrijdingsorganisatie,

4. Beschikken over een politiek en bestuurlijk verantwoordingsinstrument.

Inmiddels zijn het instrument van de bestuurlijke rapportage en het rapportagesysteem wettelijk verankerd in de Wet rampen en zware ongevallen. De bestuurlijke rapportage is een instrument waarmee het bestuur periodiek inzicht krijgt, en ook kan verschaffen, in de voorbereiding op de rampenbestrijding. Omdat er verschillende besturen zijn met taken en verantwoordelijkheden in het kader van de rampenbestrijding, is ook sprake van verschillende bestuurlijke rapportages. Samen vormen de totstandkoming en het uitbrengen van deze rapportages het bestuurlijke rapportagesysteem.

Deel A: Veiligheidsregio Zeeland (brandweer/GHOR/politie/gemeenten)

1. Missie en visie

De veiligheidsregio Zeeland stelt zich ten doel om Zeeland veiliger te maken voor al haar inwoners en toeristen. Om dit te bereiken werken brandweer, GHOR, politie en gemeenten samen, vermijden competentievraagstukken en domeindiscussies en richten zich op het gemeenschappelijk belang van een veiliger leef- en werkomgeving. Dit krijgt vorm in de nieuwe crisisbeheersingsorganisatie binnen de veiligheidsregio Zeeland, daarbij wordt gestreefd naar verhoging van het veiligheidsbewustzijn en versterking van de zelfredzaamheid van burgers. Daarvoor is krachtenbundeling en een efficiënter gebruik van aanwezige mensen en middelen een must.

Het regionaal beheersplan wordt door de regio gezien als het instrument om de organisatie van de rampenbestrijding over de gehele breedte in regionaal verband op elkaar af te stemmen en afspraken te maken over het kwaliteitsniveau van de bijdragen van de primaire disciplines (brandweer, GHOR, politie en gemeenten), die in de regio gezamenlijk zorg dragen voor de uitvoering van de rampenbestrijding. Zij doen dit in nauwe samenwerking met de Provincie Zeeland en afhankelijk van de aard van de ramp met andere disciplines en betrokken organisaties.

2. Profiel

Er is sprake van een territoriaal congruente gebiedsindeling tussen de brandweer, GHOR en politie. Dit gebied beslaat de gehele provincie Zeeland. De provincie Zeeland en daarmee de regio komen ook (groter deels) overéén met het werkgebied van Rijkswaterstaat Zeeland en er is sprake van twee waterschappen, namelijk: Waterschap Zeeuws-Vlaanderen en Waterschap Zeeuwse Eilanden.

In 2001 en 2002 heeft de werkgroep "Zorgniveau Rampenbestrijding regio Zeeland" de Leidraad Maatramp (LMR) en de Leidraad Operationele Prestaties (LOP) toegepast op Zeeland. Het beeld dat uit de toepassing van de LMR naar voren komt is dat de regio voor zes van de achttien gespecificeerde ramptypen in de LMR in de zwaarste categorie valt. In termen van risico's heeft Zeeland daarmee een 'bijzondere signatuur'. Dit beeld wordt nog eens bevestigd in de eindrapportage van het project Onderzoek Ongevallen en Rampenbestrijding Westerschelderegio (OORW). In deze rapportage worden drie geografische locaties en drie infrastructuurle werken genoemd die een verhoogd risico met zich meebrengen. Dit zijn:

- de kanaalzone met de haven van Terneuzen,
- het industriegebied Vlissingen-Oost/Borsele-West,
- de grote waterwegen,
- de kerncentrales in Borsele en het Belgische Doel,
- de Westerscheldetunnel, en
- de landtransportassen.

Hiermee is de Westerschelderegio de enige regio buiten de Randstad waarin een dergelijke grote opeenstapeling van risico's plaatsvindt. De situatie is vergelijkbaar

met een regio als Rotterdam-Rijnmond. Daar komt bij dat Zeeland in het zomerseizoen grote aantallen toeristen herbergt en relatief slecht toegankelijk is omdat de provincie maar één 'levensader' heeft: de A58. Dit betekent dat lokale overheden in de cruciale beginfase van een ramp op de eigen hulpdiensten zijn aangewezen en er een relatief lange tijdspanne kan zitten tussen het inroepen van externe hulp en de daadwerkelijke aanwezigheid van die hulp.

De regio grenst aan België, de provincies Antwerpen, Oost- en West-Vlaanderen. Alle grensgemeenten maken gebruik van "vastgelegde" afspraken over wederzijdse burenhulp. De relatief lage ligging van de regio maakt dat ook overstromingen en wateroverlast een factor is die gevolgen met grote omvang voor de regio kan hebben. Hiervoor is binnen de regio een rampbestrijdingsplan Hoogwater vastgesteld.

Zeeland is het tweede risicogebied van Nederland en probeert, met beperkte financiële middelen, te komen tot een adequate preparatie op de rampenbestrijding.

Sinds de vaststelling van het RBR hebben zich geen wijzigingen voorgedaan in het risicoprofiel van de regio.

De regio Zeeland is gestart met de voorbereidingen op de eerste fase van de algemene doorlichting door de IOOV, waarvan de start gepland staat in het najaar van 2006.

In zijn algemeenheid kan -achteraf gezien - worden vastgesteld dat ten tijde van de opstelling van het RBR er in de regio een (te) optimistische kijk, te hoge ambitie en een te krappe tijdspanne verbonden aan de uitwerking van de beleidsvoornemens aanwezig was. Er wordt overigens wel vastgehouden aan de uitvoering van de ambities.

Met de Provincie Zeeland is er een nauwe samenwerking op het gebied van preparatie op de rampenbestrijding en crisisbeheersing. Een groot voordeel hierbij is dat de regiogrens congruent is met de provinciegrens van Zeeland. De Provincie Zeeland initieert projecten op het gebied van grensoverschrijdende samenwerking, risico-inventarisatie, planvorming, kwaliteitszorg, evacuaties en risicocommunicatie. In deze projecten wordt multidisciplinair samengewerkt. Met de Belgische gouverneurs van de provincies Oost- en West-Vlaanderen zijn multidisciplinaire afspraken gemaakt betreffende de voorbereiding en responsfase bij grensoverschrijdende incidenten. Dit is vastgelegd in het Rampenprotocol Euregio Scheldemond. Hierin is vastgelegd hoe de partners met elkaar omgaan en zijn afspraken gemaakt over het oefenen en waarborgen van de kwaliteit van de voorbereiding op de rampenbestrijding.

Wat betreft de politie is het referentiekader 2002 van toepassing. Dit referentiekader voorziet in een uniforme wijze waarop het grootschalige politieoptreden is georganiseerd. Dit is van toepassing bij grootschalige incidenten en rampen. Door het vaststellen van landelijke competentieprofielen voor diegenen die met de leiding zijn belast kan in onderlinge uitwisseling worden voorzien. Het landelijk Coördinatie Overleg vervult hierin zijn taak. Nederland, België en Luxemburg zijn bezig de samenwerking tussen de politie in deze landen te intensiveren. Eén van de doelen is de handhaving van de openbare orde en veiligheid. Dit heeft geleid tot het Verdrag

van de Benelux van 8 juni 2004, dat op 1 maart 2005 in werking is getreden. In dit verdrag worden de juridische knelpunten opgelost welke een belemmering zijn voor de uitvoering van grensoverschrijdende politieactiviteiten. Naast de algemene bepalingen bevat het verdrag zes grensoverschrijdende samenwerkingsvormen waaronder het optreden bij bijstand en de overige vormen van samenwerking. Dit laatste beperkt zich tot nu toe tot gezamenlijke organisatie of coördinatie van de evenementen en georganiseerde transporten. De mogelijkheid is nu geopend om op verzoek van de gaststaat middelen en materieel te leveren. Het verdrag geeft de mogelijkheden om tot verdere uitbouw te komen, met name op het gebied van grootschalig optreden bij rampen en overige incidenten.

3. Zorgniveau

De Leidraad Maatramp en de Leidraad Operationele Prestaties zijn toegepast en uitgewerkt in het RBR. Hiermee is inzichtelijk geworden welke rampen de regio kan overkomen, wat de impact hiervan is en in welke mate de regio hier op voorbereid is.

Zeeland scoort een zware maatramp. Voor twee ramptypen, overstromingen en giftige stoffen, maximaal. Voor overige ramptypen een niveau drie uit de leidraad operationele prestaties. De zwakste schakel van de veiligheidsdiensten is de GHOR, die aan optie 3 uit het LOP nauwelijks kan voldoen.

Bij de behandeling van de Zeeuwse uitwerkingen van de LMR en LOP heeft "kunnen" en stapsgewijs opbouwen een rol gespeeld. Het bestuur zit in een dilemma: de operationele diensten zijn afgestemd op een plattelandsprovincie waarbij geen rekening is gehouden met de risico's van een geïndustrialiseerde regio, gecombineerd met een gebied dat beneden de zeespiegel ligt.

Tevens is door de bestuurders in Zeeland, tijdens een conferentie in 2004, besloten dat de voorbereiding op de rampenbestrijding gericht moet worden op realistische maatgevende scenario's. Als definitie voor realistisch is hierbij afgesproken die scenario's die qua omvang gemiddeld tenminste eenmaal per jaar voordoen in de westerse wereld. Vooral moet worden ingezet op nauwe en goedwerkende multidisciplinaire samenwerking tussen de verschillende disciplines. Dit voorbereidingsniveau vormt het kader voor het eerste RBR Zeeland.

Op grond van het risicoprofiel van de regio en op basis waarvan de vier bij de rampbestrijding direct betrokken disciplines op dit moment wel of niet tegen opgewassen zijn, heeft het bestuur te kennen gegeven dat: voor alle disciplines optie 3 (omvangrijk niveau van voorbereiding op realistische maatgevende scenario's) als voorbereidingsniveau geldt waar naar toegewerkt moet worden en dat ingezet moet worden op goed functionerende multidisciplinaire samenwerking; het restrisico maatschappelijk acceptabel is, hoewel bekend is dat voor de bestrijding van een eventuele calamiteit, met name in de eerste uren, te weinig hulpverleningscapaciteit beschikbaar is. Dit vraagt van de burger zelfredzaamheid en veerkracht; het tekort aan hulpverleningscapaciteit, op dit moment gelat op het feit dat de regio door moet groeien naar optie 3, bestuurlijk acceptabel is. Er is gebrek aan personeel, middelen en methoden en bestuurlijk is er geen draagvlak om hiervoor meer geld uit te geven.

Het dagelijks bestuur van de Regionale Brandweer Zeeland heeft in februari 2006 opdracht gegeven aan de beoogd directeur veiligheidsregio/projectleider veiligheidsregio Zeeland om een projectplan op te stellen dat moet leiden tot de uitvoering van de negen basisniveaus zoals genoemd in het kabinetsstandpunt Veiligheidsregio's.

De beleidsvoornemens uit het Regionaal Beheersplan Rampenbestrijding zijn zo goed mogelijk weggezet in het werkplan 'Zeeuwse Veiligheidsregio 2006/2007.'

4. Pro-actie en preventie

Pro-actie is te omschrijven als: het wegnemen van structurele oorzaken van onveiligheid en het voorkomen van het ontstaan ervan. Preventie is te omschrijven als: de zorg voor het voorkomen van (directe oorzaken) van (brand)onveiligheid en het zoveel mogelijk beperken en beheersen van gevolgen van inbreuken op de veiligheid indien die inbreuken zouden optreden.

In de regio is nog geen integraal multidisciplinair pro-actie en preventiebeleidsplan beschikbaar. Door de disciplines in de regio wordt het pro-actie en preventiebeleid momenteel monodisciplinair bepaald en beperkt of ad-hoc uitgevoerd. Vanwege gebrekkige inbedding van dit beleid wordt dit niet consequent uitgevoerd. De disciplines willen wel structureel invulling geven aan deze beleidsvelden. Het belang van het formuleren en uitvoering geven aan integraal multidisciplinair beleid op deze schakels wordt wel onderkend. Zo heeft het bestuur van de Regionale Brandweer Zeeland in het RBR vastgesteld dat er een multidisciplinair beleidsplan pro-actie en preventie opgesteld moet worden. Dit beleidsplan dient als blauwdruk voor de afzonderlijke disciplines en vormt de basis voor de monodisciplinaire uitwerking.

Inmiddels is pro-actie en preventie één van de deelprojecten van de Veiligheidsregio Zeeland. Het Veiligheidscollege heeft op 28 juni het plan van aanpak om te komen tot een besluit over de wijze waarop, met welke deskundigheid en middelen, de regionale veiligheidsorganisatie gemeenten op het terrein van pro-actie en preventie adviseert en toetst van basisniveau tot multidisciplinair, vastgesteld.

5. Preparatie

Preparatie is te omschrijven als: de daadwerkelijke voorbereiding op de bestrijding van rampen en zware ongevallen.

Bij de disciplines in de regio ontbreekt een integraal multidisciplinair beleidsplan met betrekking tot de preparatietaken. Het preparatiebeleid wordt momenteel grotendeels monodisciplinair bepaald en beperkt of ad hoc uitgevoerd. Met name vanwege het ontbreken van kennis en capaciteit en het stellen van andere prioriteiten kan geen structurele invulling worden gegeven aan dit beleidsveld. Het ontbreekt aan een structurele multidisciplinaire werkgroep operationele voorbereiding. Er is wel een werkgroep planvorming, een projectgroep rampbestrijdingsplannen BRZO-bedrijven en een oefenbureau in oprichting.

04102005

- De multidisciplinaire werkgroep planvorming stemt (rampen)plannen op elkaar af en werkt momenteel aan verbetering van de gemeentelijke rampenplannen.
- De projectgroep rampbestrijdingsplannen BRZO-bedrijven had als taak om alle rampbestrijdingsplannen voor BRZO-bedrijven in Zeeland op te leveren voor 1 juli 2006. Dit project is inmiddels afgerond. Voor alle BRZO inrichtingen in Zeeland is er nu een vastgesteld rampbestrijdingsplan.
- Het bureau opleiden en oefenen i.o. is ruim drie jaar actief en ijvert voor een officiële status. In dit bureau komen iedere week de Regionale Brandweer Zeeland, GHOR, Regionale Ambulance Voorziening en de Regio Politie Zeeland bijeen om zaken rondom multidisciplinair opleiden en oefenen te bespreken. Halverwege 2005 is daar een ambtenaar openbare orde en veiligheid bij gekomen om de gemeentelijke tak te vertegenwoordigen. Het multidisciplinair beleidsplan opleiden en oefenen is inmiddels in concept gereed, maar nog niet vastgesteld door het bestuur.

In vervolg op het onderzoek naar de discrepantie tussen de hulpbehoefte en het hulpaanbod in de Westerschelderegio loopt een project om de incidentenbestrijding op de Westerschelde te verbeteren.

Aan het beleidsvoornemen om de komende vier jaar een multidisciplinair beleidsplan preparatie op te stellen wordt niet gewerkt.

6. Repressie

Repressie is te omschrijven als de bestrijding van onveiligheid en de verlening van hulp in acute noodsituaties door de daadwerkelijke inzet van de hulpverleningsdiensten.

Het streven naar een omvangrijk niveau van voorbereiding (optie 3) betekent niet alleen voor de brandweer, GHOR, politie en gemeenten, maar ook voor de Waterschappen, Rijkswaterstaat en de Provincie Zeeland een behoorlijke inspanning. Bij het opstellen van het Regionaal Beheersplan Rampenbestrijding is er bewust voor gekozen het beheersplan zo breed mogelijk op te zetten, rekening houdend met de specifieke kenmerken van Zeeland.

Om de opschaling en de multidisciplinaire coördinatie bij bestrijding van incidenten helder te hebben en in goede banen te leiden, heeft Zeeland haar op- en afschalingsproces in de procedure de Gecoördineerde Regionale Incidentenbestrijdings Procedure (GRIP) vastgelegd. Deze procedure is in juni 2002 bestuurlijk vastgesteld en in het voorjaar 2003 geïmplementeerd. Op initiatief van de Raad van regionale commandanten brandweer is besloten om een uniforme landelijke GRIP in te voeren om wederzijdse bijstand te harmoniseren. Deze landelijk GRIP zou voor 1 juli 2005 geïmplementeerd worden in Zeeland, maar staat nu voor 1 november 2006. Deze procedure zal worden geïntegreerd in de gemeentelijke rampenplannen, rampbestrijdingsplannen en monodisciplinaire planvormen en protocollen. De beleidsvoornemens om goede afspraken te maken tussen de disciplines en te zorgen voor een continue bemensing van de verschillende staven en teams worden meegenomen.

7. Nazorg

Nazorg is te omschrijven als het geheel aan maatregelen die nodig zijn om terug te keren tot de normale verhoudingen. Denk daarbij aan psychosociale nazorg, afwikkeling van schadeclaims, tijdelijke huisvesting en ook evaluaties en weer uitruk gereed zijn.

De voornaamste doelstelling die de veiligheidsregio Zeeland nastreeft, is het na afloop van een incident verlenen van de noodzakelijke hulp aan zowel directe als indirecte slachtoffers en de bij de hulpverlening betrokken personen (=hulpverleners) om zodoende acute of blijvende schade op geestelijk, lichamelijk en maatschappelijk terrein zoveel mogelijk te voorkomen of op te heffen.

De proces- en eindverantwoordelijkheid voor het proces nazorg aan de burgers ligt bij de gemeenten, zij dienen multidisciplinaire afstemming te bewerkstelligen. De GHOR is procesverantwoordelijk voor het deelproces psychosociale nazorg.

Ten aanzien van het beleidsvoornemen om de Handreiking Opzet Informatie- en Adviescentrum (IAC) te implementeren in Zeeland zijn in de afgelopen periode geen stappen gezet.

Het, op 1 december 2004, gestarte INTERREG IIIa project Nafase Rampenbestrijding is afgerond met een positief resultaat. Het crisisonderzoeksteam COT van het Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement heeft een leidraad ontwikkeld waarin de gehele nafase ontleed wordt in 16 thema's. Ieder thema heeft een eigen themaverantwoordelijke. Een IAC kan een aantal van deze thema's 'huisvesten'. De leidraad heeft een duidelijk grensoverschrijdend karakter. Enerzijds doordat de best-practices uit zowel België als Nederland kunnen worden samengevoegd, anderzijds omdat de leidraad een afstemmingsparagraaf dient te bevatten voor gebieden in de grensstreek. Het draaiboek is gratis ter beschikking gesteld aan alle overheden en hulpdiensten in de Euregio Scheldemond.

8. Kwaliteitsborging

Kwaliteit wordt een integraal onderdeel van de veiligheidsregio Zeeland. Dit zal in de loop van 2007 concreet uitvoering worden gegeven.

9. Communicatie

Door middel van de risicokaart kunnen inwoners en beleidsmakers zich op de hoogte stellen van risicobronnen en kwetsbare objecten in Zeeland en 15 kilometer over de provinciegrens. Gemeenten, rijkswaterstaat, de provincie en de hulpdiensten hebben in 2005 nauw samengewerkt aan de totstandkoming van de Zeeuwse risicokaart. Tijdens een officiële bijeenkomst op 14 december 2005 is deze 'online' gegaan. Dit jaar wordt door de provincie Zeeland in samenwerking met de vertegenwoordigers van alle betrokken overheden en diensten gewerkt aan een kwaliteitsslag ten aanzien van de risicokaart. Deze kwaliteitsslag dient op de volgende manieren plaats te vinden:

- het verzamelen en invoeren van de laatste 20% van de wettelijk verplichte gegevens voor zowel ISOR als RRGs en daarmee het gegevensbestand in overeenstemming brengen met de Regeling provinciale risicokaarten;
- het verder doorontwikkelingen van de professionele kaart naar een veelzijdige internetapplicatie dat informatie en hulp biedt aan de professionele gebruikers bij het verrichten van hun dagelijkse werkzaamheden;
- het opzetten van een adequate beheerorganisatie.

Een beleidsvoornemen in het RBR was om de komende vier jaar in te zetten op ontwikkeling en stimulering van het veiligheidsbewustzijn en de zelfredzaamheid van Zeeuwse burgers door het voeren van een gericht risicocommunicatiebeleid. Dit heeft in 2006 vorm gekregen door de communicatiecampagne 'Focus op veiligheid!'. De dertien Zeeuwse gemeenten, provincie Zeeland, de Veiligheidsregio en het bedrijfsleven dragen op uniforme wijze een boodschap uit naar de Zeeuwse burger. Daarbij wordt de burger niet alleen geïnformeerd over veiligheidsrisico's, de maatregelen die de overheid neemt om deze te beperken dan wel te bestrijden, maar ook vooral over zijn eigen taken en verantwoordelijkheden. Verder is het de bedoeling dat er tweerichtingsverkeer ontstaat, waarbij ook de burger over veiligheid communiceert naar de overheid. Op 1 mei 2006 is het plan van aanpak vastgesteld en de campagne van start gegaan.

Op dit moment wordt gewerkt aan een praktische lijst met bindende afspraken tussen de veiligheidsregio en Omroep Zeeland over het functioneren van Omroep Zeeland als calamiteitenzender ten tijde van een ramp of crisis.

10. Financiën

De financiën worden opgepakt binnen de veiligheidsregio Zeeland. Als negende basisniveau vraagt de minister van BZK financieringssystematiek. Dit betekent echter dat de resultaten van basisniveau negen eerst dan kunnen worden geproduceerd nadat de overige basisniveaus een zodanige uitwerking hebben gekregen dat financiële vertaling mogelijk is. Als gevolg van het feit dat een aantal basisniveaus nog onvoldoende concreet is, is de vervaardiging van een begroting met het daaruit blijvende financiële beslag momenteel niet mogelijk. Wel zijn inmiddels afspraken gemaakt over de wijze van verdelen van de kosten. In artikel 38 van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zeeland zijn hierover afspraken gemaakt.

Deel B: Beheerders waterstaatswerken

Het waterschap Zeeuws-Vlaanderen, het waterschap Zeeuwse Eilanden en Rijkswaterstaat directie Zeeland zijn vertegenwoordigd in de regionale werkgroep planvorming waarin alle, bij de rampenbestrijding betrokken instanties, zijn vertegenwoordigd. Doelstelling is om de calamiteitenplannen zo goed mogelijk aan te laten sluiten bij de overige rampenplannen.

De waterschappen hebben voldoende opgeleid personeel in dienst en oefenen regelmatig. Zo heeft het waterschap Zeeuwse Eilanden in juni 2006 zowel operationeel als bestuurlijk geoefend. Processen worden kritisch tegen het licht gehouden en waar nodig aangepast. Het waterschap Zeeuws Vlaanderen werkt momenteel aan een update van het calamiteitenplan en in de eerste helft van 2006 is er een uitgebreide evaluatie geweest van de stroomstoring in Hulst.

In 2005 heeft toetsing van het calamiteitenplan van het waterschap Zeeuwse Eilanden en toetsing van het calamiteitenplan van het waterschap Zeeuws Vlaanderen plaatsgevonden. Voor beide plannen geldt dat de bevindingen positief zijn. De samenwerking met andere actoren binnen de hulpverleningsketen is als verbeterpunt aangedragen. Voor beide waterschappen kan worden geconcludeerd dat zij de interne organisatie goed op orde hebben; de samenwerking met bijvoorbeeld gemeenten kan echter concreter worden vormgegeven.

Rijkswaterstaat is bezig met de actualisatie van het calamiteitenplan. Eind januari heeft een beleidsteam oefening met DCC/V&W plaatsgehad. Ook operationele oefeningen hebben regelmatig plaats. Rijkswaterstaat werkt mee aan de totstandkoming van een rampbestrijdingsplan voor het Schelde-Rijnkanaal en een vernieuwd rampbestrijdingsplan voor de kerncentrale.

Deel C: Provincie

1. Toezicht planvorming

- **Gemeentelijke rampenplannen**

Uit de toetsing van de dertien gemeentelijke rampenplannen, verricht aan de wettelijke eisen uit de Wet rampen en zware ongevallen en het Besluit kwaliteitscriteria planvorming rampenbestrijding, blijkt dat deze allemaal op hoofdlijnen in orde zijn / voldoen aan de gestelde wettelijke eisen. Hierbij kan worden opgemerkt dat er in vergelijking met eerdere rampenplannen sprake is van een duidelijke kwaliteitsverbetering. Door de Zeeuwse gemeenten wordt op het gebied van de voorbereiding op de rampenbestrijding nieuw samen gewerkt. Zij maken gebruik van een modelrampenplan die in de regionale werkgroep planvorming is ingericht en die door de gemeenten verder wordt ingevuld met gemeentespecifieke elementen.

Desalniettemin zijn er een aantal onderdelen waarop de plannen verder kunnen worden verbeterd en verfijnd. Afgesproken is dat iedere gemeente (al dan niet in samenwerking met andere gemeenten) binnen één jaar een piketregeling en een liaison voor het ROT hebben aangewezen. Ook dienen de plannen binnen één jaar een goede risico-inventarisatie en gemeentespecifieke invulling te bevatten. Bovendien is aandacht gevraagd voor het oefenen en actueel houden van het plan en borging, digitalisering en afstemming met omliggende regio's/provincies/landen.

- **Calamiteitenplannen**

In 2005 heeft toetsing van het calamiteitenplan van het waterschap Zeeuwse Eilanden en het calamiteitenplan van het waterschap Zeeuws Vlaanderen plaatsgevonden. Voor beide plannen geldt dat de bevindingen positief zijn. De samenwerking met andere actoren binnen de hulpverleningsketen is als verbeterpunt aangedragen. Voor beide waterschappen kan worden geconcludeerd dat zij de interne organisatie goed op orde hebben; de samenwerking met bijvoorbeeld gemeenten kan echter concreter worden vormgegeven.

- **Rampbestrijdingsplannen**

Middels een rapportage van september 2005 is de minister van BZK geïnformeerd over (de oorzaken van) de achterstand van het opstellen van rampbestrijdingsplannen in Zeeland. Door de verantwoordelijken is, onder andere in overleg met de minister van BZK van 19 januari 2005, toegezegd de achterstand voor 1 juli 2006 te hebben weggewerkt. Dit is, mede met behulp van een provinciale subsidie, ook gerealiseerd. De huidige stand van zaken is dat voor alle VR-plichtige inrichtingen de geactualiseerde rampbestrijdingsplannen zijn vastgesteld.

Er kan geconcludeerd worden dat de getoetste rampbestrijdingsplannen op hoofdlijnen voldoen aan de gestelde wettelijke eisen, waarbij een aanzienlijke verbetering ten aanzien van eerdere rampbestrijdingsplannen is geboekt. De rampbestrijdingsplannen kunnen echter nog verder verbeterd worden. Zo is nadrukkelijk aandacht gevraagd voor milieueffecten, knelpunten tussen hulpvraag en hulpaanbod en overgang van bedrijfshulpverlening naar publieke hulpverlening.

- **Rampbestrijdingsplan Hoogwater**

Het rampbestrijdingsplan Hoogwater is in september 2005 door alle burgemeesters van de Zeeuwse gemeenten bekrachtigd. Het plan omvat de voorbereidende besluiten en maatregelen bij een dreigende of feitelijke overstroming als gevolg van hoogwater, een dijkdoorbraak of het niet meer functioneren van een waterkering. Verder is een nadere uitwerking van de bestuurlijke en operationele coördinatie tussen de betrokken actoren (gemeenten, waterschappen, regionale hulpverleningsdiensten en provincie) opgenomen. Gekoppeld aan het Rampbestrijdingsplan Hoogwater is het programma EDSS (Evacuation Decision Support System) ontwikkeld, hetgeen een ondersteunend programma is waarmee op gestructureerde wijze de evacuatie van een bepaald grondgebied inzichtelijk kan worden gemaakt. Het voornaamste doel van EDSS is om het besluitvormingsproces te vereenvoudigen.

- **Rampbestrijdingsplan Westerschelde**

In het rampbestrijdingsplan Westerschelde worden de scenario's van scheepvaartongevallen die op de Beneden-Zeeschelde en de Westerschelde kunnen plaatsvinden weergegeven. Vervolgens is op basis van deze scenario's de organisatie van de hulpverlening beschreven in termen van de 'hulpvraag' en het gewenste 'hulpaanbod' om de gevolgen van het ongeval adequaat te beperken en te bestrijden. Hierbij wordt bijzondere aandacht besteed aan de melding, de alarmering, de opschalingstructuur in België en Nederland, alsmede aan de wederzijdse coördinatie, informatievoorziening, verbindingen en hulpverlening. Het rampbestrijdingsplan is nog niet vastgesteld.

- **Regionaal Beheersplan Rampenbestrijding**

In het najaar van 2005 is het Regionaal Beheersplan Rampenbestrijding getoetst door het college van Gedeputeerde Staten van Zeeland. Uit de toets kwam naar voren dat het ambitieniveau van de regio niet goed is weggeschreven, dat het financiële gedeelte niet volledig is, dat er grote twijfels zijn over de organisatie achter het Regionaal Beheersplan Rampenbestrijding en dat het hele plan onvoldoende uitgewerkt is. Desalniettemin is het beheersplan goedgekeurd omdat uit het beheersplan de doelstelling spreekt de voorbereiding op de rampenbestrijding naar een hoger niveau te tillen. Om hieraan concreet uitwerking te geven is in overleg met de regio een stappenplan voor uitvoering opgesteld. Alleen onder uitdrukkelijke voorwaarde van uitvoering van het stappenplan is het Regionaal Beheersplan Rampenbestrijding goedgekeurd door het college van Gedeputeerde Staten van Zeeland.

Op basis van de beschikbare informatie is inmiddels gebleken dat in de regio Zeeland niet alle beleidsvoornemens uit het Regionaal Beheersplan Rampenbestrijding (RBR) gerealiseerd zijn. In zijn algemeenheid kan -achteraf gezien - worden vastgesteld dat ten tijde van de opstelling van het RBR er in de regio een (te) optimistische kijk, te hoge ambitie en een te krappe tijdspanne verbonden aan de uitwerking van de beleidsvoornemens aanwezig was. Er wordt overigens wel vastgehouden aan de uitvoering van de ambities:

2. Provinciale voorbereiding

In het Collegeprogramma 2003-2007 "Alle zeilen bij" is veel aandacht besteed aan (integrale) veiligheid. In dit collegeprogramma staat veiligheid aangegeven als een belangrijk beleidsveld waarbij in het bijzonder aandacht is besteed aan integrale veiligheid, planvorming, kwaliteitszorg, grensoverschrijdende samenwerking en de bestuurlijke congruentie.

- **Risicokaart Zeeland**

Door middel van de risicokaart kunnen inwoners en beleidsmakers zich op de hoogte stellen van risicobronnen en kwetsbare objecten in Zeeland en 15 kilometer over de provinciegrens. Gemeenten, Rijkswaterstaat, de provincie en de hulpdiensten hebben in 2005 nauw samengewerkt aan de totstandkoming van de Zeeuwse risicokaart. Tijdens een officiële bijeenkomst op 14 december 2005 is deze 'online' gegaan. Dit jaar wordt door provincie Zeeland in samenwerking met de vertegenwoordigers van alle betrokken overheden en diensten gewerkt aan een kwaliteitsslag ten aanzien van de risicokaart. Deze kwaliteitsslag dient op de volgende manieren plaats te vinden:

- het verzamelen en invoeren van de laatste 20% van de wettelijk verplichte gegevens voor zowel ISOR als RRGs en daarmee het gegevensbestand in overeenstemming brengen met de Regeling provinciale risicokaarten;
- het verder doorontwikkelingen van de professionele kaart naar een veelzijdige internetapplicatie dat informatie en hulp biedt aan de professionele gebruikers bij het verrichten van hun dagelijkse werkzaamheden;
- het opzetten van een adequate beheerorganisatie.

- **Focus op Veiligheid**

Met de campagne 'Focus op Veiligheid' dragen de dertien Zeeuwse gemeenten, provincie Zeeland, de Veiligheidsregio en het bedrijfsleven op uniforme wijze één boodschap uit naar de Zeeuwse burger. Centrale thema's in de campagne zijn: veiligheidsvraagstukken, de maatregelen die de overheid treft om de veiligheid in Zeeland te vergroten en de eigen taken en verantwoordelijkheden van de burger. Het achterliggende idee hierbij is dat op een dergelijke wijze de zelfredzaamheid van de burgers ten tijde van (mogelijke) calamiteiten wordt vergroot. De campagne is in 2006 van start gegaan met een serie advertenties in de lokale en regionale media.

- **Subsidieverlening**

Provincie Zeeland heeft begin 2006 ter bevordering van de handhaving van de openbare orde en versterking van de voorbereiding op rampen en crises, subsidie verleend in het kader van het project 'Inhaalslag rampbestrijdingsplannen 2006-2008'. De subsidie is verleend voor het inhuren van externe ondersteuning voor het opstellen van de resterende rampbestrijdingsplannen voor BRZO bedrijven in 2006. Hierbij geldt dat na afloop van het project alle rampbestrijdingsplannen voor BRZO bedrijven tenminste eenmaal beoefend dienen te zijn. Bovendien dienen de rampbestrijdingsplannen voor BRZO bedrijven in de periode tot 1 januari 2009 tenminste eenmaal multidisciplinair beoefend te zijn, waarbij sprake moet zijn van toepassing van een kwaliteitszorgsystematiek. Dit laatste wil zeggen dat de oefeningen worden beoordeeld en geëvalueerd en dat hieruit voortkomende tekortkomingen en aanbevelingen aantoonbaar leiden tot organisatorische en/of procedurele aanpassingen.

- **Kwaliteitsborgingsysteem rampenbestrijding Zeeland**

Binnen de provincie functioneert al enige jaren een kwaliteitsborgingsysteem rampenbestrijding. Met de invoering van dit systeem hebben gemeenten, waterschappen, rijkswaterstaat en provincie afspraken gemaakt dat per organisatie door de onafhankelijke Q(uality) organisatie minimaal één bestuurlijke multidisciplinaire oefening per jaar 'geaudit' zal worden. De resultaten van deze audits worden gerapporteerd aan de betreffende organisaties, waarna deze de gerapporteerde verbeterpunten kunnen gebruiken om de kwaliteit van de rampenbestrijding te verbeteren. De Q-organisatie maakt tevens een analyse van de gezamenlijke verbeterpunten.

Vanwege het feit dat de Nationale Stafoefening Nucleair (NSOn) een aanzienlijk beslag legde op de betrokken operationele diensten zagen de bestuurders zich genoodzaakt een aantal oefeningen op te schorten, hetgeen tot gevolg heeft gehad dat er in 2005 helaas minder audits hebben plaatsgevonden dan in voorgaande jaren. Voor wat betreft de NSOn heeft er uiteraard wel een audit plaatsgevonden. In de eerste helft van 2006 is weer een aantal oefeningen geaudit. Overigens is ook de afspraak gemaakt dat de Q-organisatie bij daadwerkelijke calamiteiten een evaluatie verzorgt. De Q-organisatie is dan ook ingezet voor de evaluatie van de incidenten met het gestrande containerschip Fowairet op de Westerschelde en de stroomstoring eind november 2005 in Hulst en omgeving.

- **Provinciaal Coördinatiecentrum**

Er geldt dat het PCC in de periode 1 juli 2005 – 1 juli 2006 een aantal malen bijeen is geweest voor zowel oefeningen als in het geval van daadwerkelijke incidenten. Het PCC is volledig operationeel geweest tijdens het incident met het gestrande containerschip Fowairet en tijdens de stroomstoring in Hulst en omgeving als gevolg van extreme weersomstandigheden. Bij dit laatste optreden heeft de waarnemend Commissaris de rol van coördinerend bestuurder ingenomen en werd het beleidsteam bij het PCC ondergebracht.

Overigens heeft de provincie gezorgd aan een verbeterde huisvesting en inrichting van het PCC. Het nieuwe PCC wordt eind 2006 in gebruik genomen.

Indien men adequaat wil kunnen handelen gedurende dergelijke incidenten moet het belang van regelmatig multidisciplinair oefenen worden onderkend. Door de provincie Zeeland is in de afgelopen jaren dan ook onder meer deelgenomen aan een door het NIBRA/KUN begeleide interprovinciale oefencyclus. De laatste oefening in dit kader heeft plaatsgehad op 7 december 2005.

- **Onderzoek Ongevallen en Rampenbestrijding Westerschelderegio**

Het project Onderzoek Ongevallen en Rampenbestrijding in de Westerschelderegio (OORW) is opgestart om de discrepantie tussen hulpvraag en hulpaanbod in de Westerschelderegio te onderzoeken. Het onderzoek is voortgekomen uit een bestuurlijk overleg over de brandweezorg in de Westerscheldetunnel en is begeleid door een multidisciplinaire projectgroep, waarin alle Zeeuwse partners binnen de rampenbestrijding vertegenwoordigd waren. De eindrapportage van het project OORW is in juni 2005 schriftelijk aangeboden aan de ministers van BZK en V&W.

In het rapport staan vijf onderwerpen centraal:

- De Westerscheldetunnel

- De Westerschelde en de aangrenzende hoofdtransportassen over het water (kortweg: Westerschelde)
- De overige landtransportassen in de Westerschelderegio
- Industriële objecten in de Westerschelderegio
- Nucleaire A- en B-objecten

Er geldt dat met betrekking tot de hulpverlening en de rampenbestrijding op de Westerschelde door de ministers van BZK en V&W onderkend is dat er sprake is van een uitzonderlijke situatie. Besloten is om dit jaar dit spoor, gezamenlijk met de ministeries van BZK en V&W, verder uit te werken. Hiertoe is inmiddels een vervolgproject opgestart.

Voor wat betreft de Westerscheldetunnel kan worden opgemerkt dat voor een deel van de kosten waarvoor de gemeente Borsele en Terneuzen worden gesteld, is gelegen in de noodzaak om in Zwitserland te oefenen. Mogelijkerwijs zou dit kunnen worden ondervangen door te investeren in een tunneloefencentrum in Zeeland. Men kan een dergelijk oefencentrum tevens benutten voor allerlei vraagstukken rondom tunnelveiligheid. In 2006 vindt inspanning plaats om een dergelijk centrum binnen de provincie Zeeland te realiseren.

- **Integraal Veiligheidsproject grootschalige evacuaties**

Ten gevolge van de watersnoodramp in 1953 is het overstromingsrisico nog altijd een subject dat veel maatschappelijke gevoelens losmaakt. De beelden van de overstromingen in New Orleans hebben opnieuw laten zien welke impact overstromingen kunnen hebben. Een en ander is aanleiding geweest voor het opzetten van een integraal veiligheidsproject met betrekking tot grootschalige evacuaties. Dit project zal in de tweede helft van 2006 verder gestalte krijgen.

- **Informatiemanagement Crisisbeheersing**

Binnen het taakveld Openbare Orde en Veiligheid speelt op dit moment een groot aantal ontwikkelingen op ICT-gebied. Te noemen zijn: ACIR; CIMS; digitalisering van rampbestrijdingsplannen; risicokaart; OOV-net; etc. De provincie heeft samen met de veiligheidsregio het initiatief genomen om een kerngroep op te richten, met als doel: kanaliseren van alle initiatieven op ICT gebied; het ontwikkelen van een korte, middellange en langetermijnvisie en het ontwikkelen van algemeen raamwerk waarbinnen alle ontwikkelingen een plaats dienen te krijgen.

- **Grensoverschrijdende samenwerking**

Enige jaren geleden is door de Provinciale Staten van Zeeland grensoverschrijdende samenwerking op het terrein van de openbare orde en veiligheid in de Euregio Scheldemond (het grondgebied omvattend van de provincies West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen en Zeeland) als prioriteit vastgesteld. In 2005 zijn uit het periodiek overleg tussen de veiligheidsplatforms van West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen en Zeeland de nodige initiatieven ontplooid en is de bestaande samenwerking gecontinueerd. Er vindt op bestuurlijk niveau regulier overleg plaats in de Vakgroep Veiligheid Euregio Scheldemond en in het Euregionaal Veiligheids Overleg Scheldemond. De afspraken voor 2005 zijn in een gezamenlijke vergadering vastgelegd. In november 2005 zijn deze activiteiten geëvalueerd en zijn de plannen voor 2006 geaccordeerd. In het onderstaande wordt op een aantal onderwerpen nader ingegaan.

❖ **Euregionaal Rampenprotocol**

Gesteld kan worden dat in de achterliggende periode de afspraken zoals deze zijn vastgelegd in het Euregionaal rampenprotocol van nut zijn geweest. Zowel tijdens oefeningen als gedurende daadwerkelijke incidenten bleek de communicatie met België volgens de afspraken te verlopen.

❖ **Actualisatie Zwinregeling**

De aanzet tot de actualisering van de regeling ter bescherming van 'Het Zwin' tegen olieverontreiniging wordt gevormd door de ramp met de Tricolor in 2003. Deze regeling wordt jaarlijks gezien op noodzakelijke aanpassingen. Bovendien wordt onderzoek naar betere technische beschermingsmiddelen bewaakt en wordt jaarlijks geoefend. Verder zijn in 2005 beschermingsmiddelen verbeterd.

❖ **Project Nafase Rampenbestrijding**

In grensoverschrijdend verband is in 2004 gestart met het Project Nafase Rampenbestrijding. Dit project had tot doel het ontwikkelen van een draaiboek voor alle aspecten van de nafase bij rampen. De provincie Zeeland, de provincies Oost-Vlaanderen, West-Vlaanderen, de Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen (GHOR) Zeeland en het Ministerie van Volksgezondheid van België werken hiertoe samen, waarbij voor de Zeeuwse gemeenten geldt dat deze zijn vertegenwoordigd in de stuurgroep van het project. Eind oktober 2005 heeft de presentatie van de Leidraad Nafase plaatsgevonden. De leidraad kan worden gekenschetst als een waardevol document dat van groot belang is voor gemeenten en andere overheden bij het organiseren van de 16 processen die de nafase kenmerken. Met de presentatie van de Leidraad Nafase is dit project afgerond.

❖ **Project Grensoverschrijdende Veiligheid havengebied Gent-Zeeland Seaports**

De provincie Zeeland is met ingang van maart 2005, als projectleider, gestart met het INTERREG IIIa project 'Koppeling Veiligheidsplannen havens Gent en Zeeland Seaports'. De projectpartners zijn de provincies Zeeland en Oost-Vlaanderen, Havenbedrijf Gent, Zeeland Seaports, de gemeenten Terneuzen, Zelzate, Evergem, de stad Gent, Rijkswaterstaat Zeeland en de Vlaamse Dienst Scheepvaartbegeleiding Administratie Waterwegen en Zeewezen. In het projectbureau is een deskundige van de Regionale Brandweer Zeeland en van de Brandweer Gent opgenomen. Bovendien is gelet op de integrale benadering van het project een breed samengestelde klankbordgroep in het leven geroepen.

Er wordt voor het grensoverschrijdend havengebied gestreefd naar een optimalisering van de veiligheid, waarbij geldt dat economische belangen, politieke veiligheid en rampenplanning in dit project gelijk opgaan. De bestaande veiligheidsplannen aan beide zijden van de grens worden op integrale wijze aan elkaar gekoppeld en gebundeld tot één grensoverschrijdend veiligheidsplan. Bovendien zal in de toekomst afstemming met andere havens in de Delta worden onderzocht. Verder wordt een koppeling aangebracht tussen de communicatiemiddelen ten behoeve van een uniforme data-uitwisseling. Om dit te bewerkstelligen wordt een communicatieprotocol voor crisissituaties opgesteld, waarbij alle betrokken overheden, hulpdiensten en instanties op hetzelfde moment beschikken over dezelfde informatie.

Het project beoogde in juni 2006 het concept gereed te hebben voor het Geïntegreerd-Veiligheids Plan. Dit is uiteindelijk in september 2006 gerealiseerd. In februari 2007

kan de eindversie van het Geïntegreerd Veiligheids Plan door de verantwoordelijk bestuurders worden ondertekend, waarna de koppeling van de datasystemen in definitieve versie wordt gepresenteerd.

❖ **Bevordering grensoverschrijdende samenwerking politiediensten**
Het nieuwe Benelux verdrag maakt het mogelijk dat het voor politiediensten onder voorwaarden mogelijk wordt politiebevoegdheid in het buurland uit te oefenen. In het 'burenoverleg politie', zijn afspraken gemaakt voor onder andere concrete samenwerking op het terrein van milieucontroles, verkeerscampagnes en -controles, drugsaanpak en gemengde patrouilles. In 2005 zijn hier de eerste stappen in gezet. Er zijn een aantal gezamenlijke acties afgesproken en uitgevoerd.

❖ **AWARE**

AWARE (Attention to Warning And Readiness in Emergencies) draait om grensoverschrijdende samenwerking bij rampen, zowel met een natuurlijke als menselijke oorzaak, het versterken van de kwaliteit in rampenbestrijding en het op gang brengen van een risicobewustwordingsproces. Het project moet er voor zorgen dat de verschillende communicatiestructuren en boodschappen aan weerszijden van de grens, voor, tijdens en na een ramp, goed op elkaar afgestemd worden en blijven. Daarnaast worden bestuurders bewustgemaakt van de effecten van hun beslissingen op het buurland en van de noodzaak om de autoriteiten daar goed te informeren. De partners in dit project zijn afkomstig uit België, Groot-Brittannië, Litouwen, Hongarije, Roemenië en Rusland. Provincie Zeeland is trekker van dit project. Het project heeft een looptijd van 3 jaar en zal in december 2007 worden afgerond.

❖ **Chain of Safety**

Het project Chain of Safety is erop gericht om een netwerk te vormen dat de samenwerking tussen alle kustregio's in het Noordzeegebied in de hele veiligheidsketen zal bevorderen. Zeven partners hebben inmiddels het projectvoorstel ondertekend: het ministerie van EZK, het Rijksinstituut voor Kust en Zee, het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, de Deense Kust Autoriteit, het ministerie van Binnenlandse Zaken van Sleeswijk-Holstein, de Essex County Council en de provincie West-Vlaanderen. Het is de bedoeling om binnen het project meer partijen te betrekken en zo tot een rampbestrijdingsplan voor overstromingen in het gehele Noordzeegebied te komen. Daarnaast zijn nog een viertal andere doelstellingen voor het project aangemerkt namelijk; inventarisatie en beschrijving van procedures en aanpak van overstromingsrampen in verschillende kustregio's, vastleggen van regiogrensoverschrijdende procedures in één document, opzetten van een centraal depot voor hulpverleningsmateriaal en het opzetten van een aquatisch kenniscentrum. Eind 2005 is het projectvoorstel voor Chain of Safety ter goedkeuring aan het Interreg NSR IIIB aangeboden. Inmiddels is het voorstel is goedgekeurd en is men van start gegaan.

4. Overige Informatie

Ook voor de Zeeuwse samenleving geldt dat de dreiging van terreur in Nederland zijn sporen nalaat. Verder zijn de dreiging van pandemieën en infectieziekten onder dieren ook onderwerpen die om bijzondere aandacht vragen. Voor deze punten

wordt dan ook aandacht gevraagd in de regionale werkgroep planvorming en regionale overlegvormen.

Zowel in het najaar van 2005 als in begin 2006 heb ik met vertegenwoordigers van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV), de Inspectie voor de Gezondheidszorg en de veiligheidsregio Zeeland i.o. gesproken over de voortgang van de voorbereiding op een mogelijke uitbraak van vogelgriep en/of griep pandemie. Indien daartoe noodzaak bestaat zal de Commissaris van de Koningin samen met de coördinerend burgemeester en de provinciale vertegenwoordigers van de betrokken ministeries (Rijksheren) overleggen om te komen tot een goed gecoördineerde aanpak van de vogelgriep en /of griep pandemie.

Op 14 juni 2006 heb ik de grootschalige controle op vervoer van gevaarlijke stoffen over het Schelde-Rijnkanaal bezocht. Er is naar voren gekomen dat bij incidenten en bijna ongelukken vaak niet bekend is welke lading (met gevaarlijke stoffen) een schip vervoert. Indien men adequaat wil kunnen optreden en het gevaar voor de volksgezondheid wil beperken is het noodzakelijk de registratie te verbeteren. De controle heeft er in geresulteerd dat er een rapport met aanbevelingen is aangeboden aan de minister van V&W.